

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului depus de Arseni Vladimir,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Arseni Vladimir împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3r-233/24
NR. PIGD 2-24115810-01-3r-19102024)*

Efectele juridice ale nerespectării termenului de depunere a contestației în materie electorală și influența acestuia asupra accesului la justiție și desfășurarea procesului de soluționare a cauzelor.

Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici

19 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Arseni Vladimir

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 14 octombrie 2024, Arseni Vladimir a înaintat o acțiune în contencios administrativ electoral împotriva Comisiei Electorale Centrale la Curtea de Apel Chișinău, solicitând obligarea acesteia de a emite un act administrativ favorabil (f.d. 1).

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a precizat că, la data de 19 septembrie 2024, a depus o cerere la Comisia Electorală Centrală, prin care și-a înaintat candidatura pentru a fi înregistrat ca și candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024.

3. De asemenea, la data de 19 septembrie 2024, prin cererea nr. 9/372, reclamantul a solicitat eliberarea listelor de subscripție pentru a putea aduna semnături. El menționează că, prin răspunsul din 20 septembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a refuzat să elibereze listele de subscripție, motivând că cererea reclamantului a fost depusă în afara perioadei de înregistrare a grupului de inițiativă, iar eliberarea listelor de subscripție în scopul colectării semnăturilor trebuie să fie precedată de înregistrarea grupului de inițiativă.

4. În semn de dezacord cu răspunsul primit, Arseni Vladimir s-a adresat, la data de 14 octombrie 2024, cu prezenta acțiune, solicitând obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită un act administrativ favorabil, prin care să se stabilească că independenții nu sunt obligați să înregistreze un grup de inițiativă.

5. Prin încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ electoral înaintată de Arseni Vladimir împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea emiterii actului administrativ favorabil, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ (f.d. 21-24).

6. La 19 octombrie 2024, Arseni Vladimir a depus recurs împotriva încheierii din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea încheierii recurate (f.d. 27).

7. La 19 octombrie 2024, Arseni Vladimir a depus la Curtea Supremă de Justiție o anexă la recurs, solicitând ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor care impun achitarea taxei de timbru la depunerea contestațiilor în perioada electorală.

8. Prin referința depusă la 19 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a solicitat respingerea recursului depus de Arseni Vladimir.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 241 alin. (1) din Codul administrativ:

„Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.”

10. Art. 242 din Codul administrativ:

„Recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.”

11. Art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

12. Art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ:

„Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209.”

13. Art. 209 alin. (1) din Codul administrativ:

„Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, **dacă legea nu prevede altfel.**”

14. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„**În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile**, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

15. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

16. Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor

electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

17. Art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„Examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Cu referire la termenul de depunere a recursului se reține că, Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 17 octombrie 2024, fiind notificată recurentului la data de 19 octombrie 2024, fapt ce se confirmă prin recipisă semnată de Arseni Vladimir, anexată la actele cauzei. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Arseni Vladimir, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

19. Din documentele aflate la dosar reiese clar că, la data de 19 septembrie 2024, Arseni Vladimir a depus o cerere către Comisia Electorală Centrală, prin care și-a înaintat candidatura pentru înregistrarea sa ca aspirant la funcția de Președinte al Republicii Moldova, în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024 (f.d. 3).

20. Tot la data de 19 septembrie 2024, prin cererea nr. 9/372, Arseni Vladimir a solicitat eliberarea listelor de subscripție pentru a putea colecta semnături.

21. Comisia Electorală Centrală, prin răspunsul din 20 septembrie 2024, a refuzat eliberarea listelor de subscripție, invocând faptul că cererea reclamantului a fost depusă în afara perioadei prevăzute pentru înregistrarea grupului de inițiativă. De asemenea, s-a subliniat că eliberarea listelor de subscripție pentru colectarea semnăturilor trebuie să fie precedată de înregistrarea unui grup de inițiativă.

22. Fiind nemulțumit de răspunsul primit, la data de 14 octombrie 2024, Arseni Vladimir a depus prezenta acțiune, solicitând obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită un act administrativ favorabil, prin care să se stabilească faptul că candidații independenți nu sunt obligați să înregistreze un grup de inițiativă.

23. Completul de judecată menționează că, în contextul contenciosului administrativ electoral, termenul de 3 zile este un termen special, de prescripție procedurală. Acest termen este reglementat în mod specific pentru perioada electorală, având ca *scop asigurarea celerității și certitudinii în soluționarea litigiilor electorale*. Aceasta este o perioadă în

care **rapiditatea și eficiența soluționării disputelor sunt esențiale, dat fiind impactul direct asupra procesului democratic.**

24. Așadar, instanța de recurs menționează că termenul de 3 zile este unul imperativ și peremptoriu, ceea ce înseamnă că, odată depășit, dreptul reclamantului de a acționa în justiție pentru a contesta un act administrativ sau o decizie electorală încetează, iar acțiunea sa va fi considerată inadmisibilă. Acest lucru înseamnă că instanța nu va mai examina pe fond cauza, fiind nevoită să declare inadmisibilitatea acțiunii pentru nerespectarea termenului procedural.

25. În contenciosul administrativ, respectarea termenelor procedurale este esențială, iar în perioada electorală, această necesitate este și mai stringentă. Termenele scurte sunt stabilite pentru a asigura stabilitatea și predictibilitatea procesului electoral, astfel încât toate litigiile să fie soluționate înainte de finalizarea procedurilor electorale. Așadar, nerespectarea termenului de 3 zile atrage inadmisibilitatea acțiunii.

26. În acest context, instanța de recurs evidențiază consecințele juridice ale nerespectării acestui termen:

- Inadmisibilitatea acțiunii, unde instanța declară acțiunea inadmisibilă fără a intra în fondul cauzei, ceea ce împiedică o soluționare pe merit a litigiului.
- Pierderea dreptului de a contesta, ceea ce presupune că reclamantul pierde dreptul de a contesta actul administrativ sau decizia electorală care face obiectul litigiului, fără posibilitatea de a obține o soluție favorabilă în justiție.

27. Inadmisibilitatea pentru depășirea termenului de 3 zile este reglementată de normele de procedură administrativă și se aplică în mod corespunzător contestațiilor în materie electorală. Aceste norme au ca scop asigurarea unei administrări eficiente a procesului electoral, prevenind întârzierile care ar putea perturba desfășurarea normală și corectă a scrutinului.

28. Normele juridice aplicabile, prevăzute în Codul electoral și Codul administrativ, stabilesc clar termenul de 3 zile pentru depunerea contestațiilor și soluționarea acțiunilor în perioada electorală. Aceste dispoziții prevăd termene mai scurte decât cele din contenciosul administrativ general, cu scopul de a preveni blocarea sau prelungirea nejustificată a procesului electoral și de a asigura desfășurarea eficientă și promptă a acestuia.

29. Cu toate că termenul de 3 zile este unul strict, există cazuri excepționale în care instanțele ar putea analiza motivele obiective pentru depășirea acestuia. Dacă reclamantul poate demonstra o cauză temeinică, precum forța majoră sau imposibilitatea absolută de a depune acțiunea în termen, instanța ar putea examina o eventuală excepție.

30. Analizând argumentele prezentate de Arseni Vladimir, instanța de recurs nu a identificat existența unor circumstanțe excepționale care să-l fi împiedicat să își exercite drepturile procedurale cu bună credință și să conteste răspunsul emis de Comisia Electorală Centrală în termenul prevăzut de lege.

31. Prin urmare, Completul de judecată apreciază ca fiind întemeiată concluzia Curții de Apel Chișinău, care a constatat că Comisia Electorală Centrală a emis un răspuns la cererea reclamantului din 19 septembrie 2024, la data de 20 septembrie 2024. Astfel, termenul pentru depunerea acțiunii a expirat la data de 23 septembrie 2024.

32. Având în vedere că instanța are obligația de a verifica, din oficiu, respectarea termenelor de prescripție procedurală, iar dacă termenul de 3 zile a fost depășit, aceasta este obligată să declare acțiunea inadmisibilă, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău și-a îndeplinit corespunzător această obligație. Or, prima instanța a motivat soluția adoptată, făcând referire la cadrul legal aplicabil și la normele specifice contenciosului administrativ electoral, asigurând astfel respectarea principiului legalității și a celerității procedurii în perioada electorală.

33. În final, Completul de judecată reiterează că termenul de 3 zile în materie electorală este un termen de prescripție procedurală obligatoriu. Nerespectarea acestui termen atrage sancțiuni procedurale corespunzătoare, contribuind astfel la protejarea stabilității și celerității procesului electoral. Această regulă reflectă necesitatea de a menține un echilibru între dreptul la justiție și imperativul de a proteja eficiența și integritatea procesului electoral.

34. Referitor la cererea lui Arseni Vladimir privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor care impun achitarea taxei de timbru la depunerea contestațiilor în perioada electorală, instanța de recurs menționează că aceasta este nemotivată și neclară, deoarece din conținutul acesteia nu reiese clar care normă este contestată și care sunt motivele invocate, astfel încât instanța nu poate să se pronunțe asupra ei. Deci, pornind de la prevederile art. 12¹ din Codul de procedura civilă, cererea acestuia este neîntemeiată.

35. Prin urmare, instanța de recurs concluzionează că încheierea din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău reflectă nu doar aplicarea corectă a legii, ci și consolidarea principiului accesului la justiție în condițiile respectării procedurii.

36. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Respinge recursul depus de Arseni Vladimir, împotriva încheierii din 17 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă